

Recedis ab igne immortali: frigesces: corru-
peris. Noli recedere corruptio tua erit: for-
nicatio tua erit. **I**n iste recedit: iā istū peni-
tet: iā penitentiā iste eligit: iā dicit: ps mea
deus. Et quō delectant in ipō quē partes
sibi elegit: **E**cce qui longe faciūt se
a te peribūt: **I**ste g̃ recessit a deo: sed nō
longe: qz quasi pec⁹ factus sum inqt: z ego
sp̃ tecū. Illi vero longe recesserūt: qz nō so-
lum terrena desiderauerūt: sed ea a demo-
nibus z a diabolo petierūt. Qui lōge se fa-
ciūt a te pibunt. Et qd̃ est lōge a deo fieri
Perdidisti oem qui fornicat abs-
te. Huic fornicatiōi p̃trarius est amor ca-
stus. Quis est amor castus: Amat iāz ani-
ma sponsum suuz. Quid ab illo querit: ab
sponso suo quez diligit: Forte quō sibi eli-
gūt aut hoies generos: aut sp̃oslos femine:
eligunt forte diuitias: z aurū eius amat: et
fundos: z argētū: z pecuniā: z equos: z fa-
miliā: z cetera: Absit. **I**ste ipsum solū amat:
gratis amat: qz in ipso habet oia: qz p̃ ip̃sū
facta sunt oia. **P**erdidisti omnē qui forni-
cat abs te. Tu autē quid facis: **A**dhibi
autē adherere deo bonū est: hoc est
totū bonū. Vultis amplius: **B**oleo volē-
tes. Fratres quid vultis ampli⁹: **B**eo ad-
herere nihil est meli⁹: qm̃ videbim⁹ facie ad
faciē. **N**ō g̃ qd̃: **Q**uia adhuc peregrin⁹
loquor: **A**dherere deo inquit bonū est: sed
mō in peregrinatione: qz nondū venit res.
Ponere in deo spem meā. **Q**uid g̃
nondū adhesisti ibi pone spem. **F**luctuas
p̃mitte ad terrā hāc anchorā: nondū heres
p̃ presentiā inhere per spem. **P**onere in de-
um spem meā. **E**t quid hic agēs pones in
deo spem tuā: **Q**uod erit negociū tuū: nisi
vt laudes quē diligē: z facies te cū coama-
toribus ei⁹. **E**cce si amares aurigā: nō ra-
peres ceteros: vt tecū amarēt: **A**matōz au-
rige quacūqz: transit loquit de illo: vt cum
illo eū ament z ceteri. **G**ratias amant flagi-
ciosi homines: z a deo premiū queritur vt
ametur: **A**ma deuz gratis: nulli inuideas
deū. **R**apite eum quotq̃ potestis: quotq̃
possessuri estis: nō sit angustus. **N**ullos in
illo limites facietis: totū singuli possidebi-
tis: z totū omnes habebitis. **E**rgo hoc fac
cum hic es: id est cū ponis in deo spem tu-
am. **Q**uid em̃ hic sequit⁹: **E**t annun-
ciē omnes laudes tuas in atrijs si-
lie syon: **E**t annūciē omnes laudes tu-
as. **S**ed vbi: **I**n atrijs filie syon: qz p̃ dica-
tio dei preter ecclesiā inanis est. **P**arū est

Alia lra.
Quia ecce.
t elongant.

Alia lra.
omnes.
t fornicant.

Alia lra.
t dno.

Alia lra.
laudantes.
t portis.

laudare deum z annūciare omnes laudes
eius: **I**n atrijs syon annūciat. **A**d vnitatē
attēde: noli diuidere populū: sed rape ad
vnū z fac vnū. **O**blit⁹ sum q̃d̃ dixi: **I**n
finito psalmo ex isto odore cōstio me diu-
turnū habuisse sermonē: sed studijs vestre
nō sufficio. **V**iolenti estis nimis: vt nā ista
violentiā rapiatis regna celozū.

Explicit Tract. de ps. LXXII.

Incipit Tract. de ps. LXXIII.

Psalmi huius titulus est. **I**ntel-
lect⁹ Asaph. **A**saph latine cō-
gregatio: grece synagoga dicitur.
Videamus qd̃ intellexerit ista synagoga.
Nos autē intelligamus p̃mitus synagogā:
exinde intelligemus quid intellexerit syna-
goga. **O**mnis cōgregatio generali nomi-
ne synagoga appellat⁹: z pecozū z hominū
potest dici cōgregatio. **N**on autē hic peco-
rum cōgregatio ē qm̃ audiuius intellec-
tū. **N**am homo cū se neglexerit intellectū
in honore positus: quid de illo dictū est au-
di. **H**omo in honore positus nō intellexit:
cōpatus est iumētis insensatis: z similis fa-
ctus est illis. **Q**uia ergo non est pecozū cō-
gregatio: nec diu differendū est nec dilige-
tibus cōmendandū: sed quia hominū est
quozū hominū sit h̃ debemus itelligē. **N**ō
vtiqz eozū hoim̃ est qui in honore positi nō
intelligentes cōparati sunt iumētis insen-
satis: z similes facti sunt eis: sed eozū qui in-
telligūt. **P**rescribit em̃ hoc titulus psalmi
dicens. **I**ntellect⁹ Asaph. **I**ntellectus g̃
quedā cōgregatio est: cuius vocē audiri
sumus. **S**ed qm̃ p̃rie synagoga dicta est
cōgregatio populi israel: ita vt vbiqz au-
dicimus synagogā: nō iam soleam⁹ intel-
ligere nisi populū iudeozū: videam⁹ ne for-
te ip̃ius vox sit in isto psalmo. **S**ed qualis
iudeozū: z qualis populi israel: **N**ō em̃ pa-
lee sed forte frumenti: nō ramozū fractozū:
sed forte cōfirmatorū. **N**ō em̃ oēs qui sūt
israel: hi sunt israelite sed in **I**saac inqt vo-
cabitur tibi semē: hoc est nō hi qui filij car-
nis: hi filij dei: sed filij p̃missionis deputā-
tur in semine. **S**ūt g̃ quidā israelite ex qui-
bus erat ille: de q̃ dictū ē: **E**cce ṽe israelita
in quo dolus nō est: nō scdm̃ hoc dico qd̃
z nos israelite sum⁹: qz z nos semē **A**brae
sumus. **B**enibus quippe loquebat **A**pl̃s
cū diceret: **E**rgo **A**brae semē estis fm̃ p̃-
missionē heredes. **S**cdm̃ hoc g̃ oēs israeli-
te qui sequimur vestigia fidei patris nostri
Abrae: sed illo mō hic intelligamus israe-

litarū vocē: quō dixit Aplus: Nam et ego israelita sum ex semine Abrae et tribu Benjamin. Hic igitur intelligam quod prophete dixerunt: Reliquae saluae fient. Reliquiarum itaque saluatorum audiam hic vocē: ut loquar synagoga que accepit veteris testamenti: et in terra erat in promissa carnalia: et ex hoc factum est ut nutaret ei pedes. Nam et in alio quodam psalmo: ubi titulus etiam habet asaph quod dicitur: *Deus bonus deus israel rectis corde. Quare rectis corde? Adici autem pene commoti sunt pedes. Et quasi dicemus: vni tibi commoti sunt pedes: paulominus inquit effusi sunt gressus mei: quia zelavi in peccatoribus pacem peccatorum videns. Luz enim fuit promissa dei ad vetus testamentum pertinētia expectaret felicitatem terrenam: aduertit eam abundare apud impios in his rebus quas expectauerat a deo pollere illos qui non colerent deum: et tanquam sine causa deo seruisset nutauerunt pedes eius. Ibi enim dicit: Ecce ipsi peccatores abundantes in seculo obtinuerunt diuitias. Nilquid in vano iustificavi cor meum: Videte quemadmodum paulominus effusi sunt gressus eius: ut iam dicat sibi anima: Que utilitas quia seruis deo? Ecce ille non seruit et felix est: ego seruis et laboro. Postremo puto: quia et ego felix sum: quoniam et ille felix est qui non seruit. Quare me putē ideo felicem esse quia seruis: Ille autem psalmus cuius testimonium perduxit percedit istum quem nunc in manibus habemus. Opportune autem non ex nostra sed ex dei dispensatione factum est: ut modo audiremus ex euangelio: quia lex per Moysen data est: gratia et veritas per Iesum christum facta est. Si enim discernimus duo testamenta: vetus et nouum: non sunt eadem sacramenta: nec eadem promissa: eadem tamen plerumque precepta. Nam non occides: non mechaberis: non furaberis: honora patrem et matrem: et non falsum testimonium dixeris: non concupisces res proximi tui: non concupisces uxorem proximi tui: et nobis preceptum est: et quisquis ea non obseruauerit deuiat: nec oino dignus est qui accipere mereatur montem sanctum dei: de quo dictum est: Quis habitabit in tabernaculo tuo: et quis requiescet in monte sancto tuo: Innocens manibus et mundo corde. Hec dicimus fratres carissimi: ut omnes de nouo testamento discatis: non inherere terrenis rebus: sed celestia adipisci. Biscussa igitur precepta: aut omnia eadem inueniuntur: aut vix aliqui in euangelio qui non dicta sunt a prophetis. Precepta eadem: sacramenta non eadem: promissa non eadem. Uideamus quare precepta eadem: quia fuit hec deo seruire debemus. Sacra-*

menta non eadem: quia alia sunt sacramenta dantia salutem: alia promittentia saluatorem. Sacramenta noui testamenti dant salutem: sacramenta veteris testamenti promiserunt saluatorem. Luz ergo iam teneas promissa quod quis promittentia: Habes iam saluatorem hoc dico teneas promissa: non quod iam acceperim vitam eternam: sed quia iam uenerit christus qui per prophetas pronuntiabat. Mutata sunt sacramenta: facta sunt facilliora: pauciora: salubriora. Promissa quare non eadem: Quia promissa est terra chanaan: terra copiosa: fructuosa: affluens lacte et melle: promissum regnum temporale: promissa felicitas seculi: promissa secunditas filiorum: promissa subiectio inimicorum: hec omnia ad terrenam felicitatem pertinent. Sed quare ipsa primo promitti oportebat: Quia non primo quod spirituale est: sed quod animale postea inquit spirituale. Primus homo de terra terrenus: secundus homo de celo celestis: quilibet terrenus: tales et terreni: et quilibet celestis tales et celestes. Sicut porta uini imaginem terreni: portemus et imaginem eius qui de celo est. Ad imaginem terreni pertinet vetus testamentum: ad imaginem celestis nouum testamentum. Sed ne quisquam putaret ab alio factum esse hominem terrenum: ab alio celestem: ideo deus ostendens se esse utriusque creatorē: etiam utriusque testamenti se esse uoluit auctorē: ut et terrena promitteret in veteri testamento: et celestia in nouo testamento. Sed tamen diu primus homo terrenus est: quod diu terrena sapit. Nunquid quoniam puero dantur quaedam puerilia ludica: quibus puerilis animus auocetur: propterea gradescunt numeri non excutuntur e manibus: ut aliquid utilius tractet quod grandem decet. Uerum tamen tuipe dedisti filio tuo et nyses puulo et codicem grandi. Non igitur quia illa quasi ludica puerorum deus per nouum testamentum excussit de manibus filiorum: ut aliquid utilius daret grandescens: propterea priora illa non ipse dedisse putandus est. Ipse uerum dedit: sed lex ipsa per Moysen data est: gratia et veritas per Iesum christum facta est. Vera: quia impletur per caritatem: quod per litteram uidebatur: veritas quia redditur quod promittebatur. Hoc igitur intellexit Asaph iste. Benignus omnia que iudeis promissa fuerant ablata sunt. Ubi est regnum eorum: Ubi templum: ubi unctio: ubi sacerdos: ubi iam apud illos prophetas. Ex quo uenit qui per prophetas predicabat in illa gente: iam nihil horum est: iam perdidit terrena: et nondum querit celestia. Inherere ergo terrenis: quibus ea deus donet: non debet. Uerum tamen non quia eis inherere non debemus:

tanq̄ p serpente: qz a serpente mors semina
 ta est. Sz in fine seculi: tanq̄ cauda redim̄
 ad manū dei: z efficitur stabilitū regnum
 dei: vt impleat in nobis: redemisti virgā he
 reditatis tue. Sed qz synagoge vox est: re
 demit aut virgam hereditatis: magis ap
 paret in gētib⁹. Occulta aut spes iudeoz:
 vel eoz q̄ futuri sūt vt credāt: vel eoz q̄ eo
 tpe crediderūt: qñ misso spiritusctō disci
 puli oim gentiū linguis locuti sūt. Luc. n.
 aliquot milia de iudeis ip̄is ch̄isti crucifi
 xoribus crediderūt: z qz p̄pe iuētī erāt: ita
 crediderūt: vt oīa que habebāt venderent
 z p̄cia rerū suarū ante pedes ap̄loz pone
 rēt. Quia ḡ occultū erat hoc magisq̄ redē
 ptio virge dei clara futura erat in gētib⁹
 exprobat vñ dicat: quod dixit: virgam he
 reditātī tue. Hoc dixit nō de gētib⁹ in qui
 bus manifestū ē. Sed vñ: **Montē syō:**
Ad hec z mōs syon pōt aliter itelligi istū.
In quem habitasti in iero. Ubi erat
 p̄p̄s an: vbi institutū templū: vbi celebra
 ta sacrificia: vbi oīa illo tpe necessaria ch̄i
 stū p̄mittentia. P̄missio cū reddīt res iā
 fit sup̄flua: nam anq̄ reddat qd̄ p̄mittitur
 necessaria ē ip̄a p̄missio: ne p̄missum si ob
 liuiscat cui p̄mittit: z nō expectādo moria
 tur. **Oporet ḡ vt expectet: vt cuz venerit**
accipiat: iō nō debet deserere p̄missione.
Propter hoc nō deserebant figure: vt ve
niēte die: vmbre tollerēt. Adōtē syon istū
quē inhabitasti in iero. **Et eleua manū**
tuā in sup̄biā eoz in fine: Quō nos
 repellebas in fine: sic eleua manū tuā i sup
 biā eoz in fine. Quozū sup̄biā: A quib⁹
 euerfa est hierusalē. A quib⁹ aut nisi a regi
 bus gentiū: Hñ eleuata est man⁹ ei⁹ in su
 biā eoz in fine: nā z ip̄i iā ch̄istū cognoue
 rūt. Finis eim legis ch̄isti ad iusticiā omni
 credenti. Qz hñ illis optat: qñ iratus loq̄
 tur: z maledicere videt: z vtinā eueniat qd̄
 maledicit: immo in nomine ch̄isti euenire
 gaudeam⁹. Jam tenētes sceptrū subdunt
 ligno crucis: iā fit qd̄ p̄dictū ē: Adorabūt
 eū oēs reges terre: oēs gentes seruient illi.
 Iā in frontib⁹ regū p̄ciosius ē signū cruci:
 ḡ gemma diadematis. Eleua manū tuaz
 in sup̄biā eoz in fine. **Quāta maligne**
opatus ē inimic⁹ in sanctis tuis.
 In his q̄ sancta tua erāt: id est in tēplo: in
 sacerdotio: in illis oibus sacramētis q̄ illo
 tpe fuerūt: quāta maligne opatus ē inimi
 cus. Reuera inimic⁹ tūc opatus ē. Bētes
 eim tūc q̄ hoc fecerūt: deos falsos colebāt:

simulachra adorabāt: demonibus seruiē
 bāt: opati sūt tñ multa mala in sanctis dei.
 Quādo possent: nisi p̄mitterētur: Qñ aut
 p̄mitterent: nisi iā sancta illa p̄ma p̄missi
 ua nō essent: cū ip̄e q̄ p̄miserat teneret: Er
 go quāta malignatus est inimic⁹ in sanctis
 tuis. **Et gloriati sunt oēs q̄ odeit**
te: Seruos attende demonū: seruos simu
lachrozū: quales tūc gētes erāt: qñ euer
rūt templū z ciuitatē dei. Et gloriati sunt:
In medio solēnitatis tue. Admēto
te qd̄ dixi tūc euerfam esse hierusalē: cū ip̄
sa solēnitas ageret: in qua solēnitate dñm
crucifixerūt. Cōgregati seuerūt: cōgrega
ti perierūt. Posuerūt signa sua sig
na z nō cognouerūt: Habebāt signa
sua que ibi ponerēt vexilla sua: aquilas su
as: dracones suos: signa romana: aut etiā
statuas suas: quas p̄mo in tēplo posuerūt:
aut forte signa sua que audierāt a vatibus
demonū suoz: z nō cognouerūt. Quid nō
cognouerūt: Quia nō haberes in me p̄tā
tē: nisi tibi data esset desup. Nō cognoue
rūt: qz nō ip̄is honor delat⁹ est: vt afflige
rēt: vt caperēt: vt euererēt ciuitatē: sed im
pietas eoz tanq̄ securis dei facta est. Fac
ti sunt instrumētū irati: nō in regnū placati.
Facit hoc em̄ de⁹: qd̄ plerūq̄ facit z hō.
Aliqn̄ iratus homo apprehēdit virgā iacē
tē in medio fortasse qualecūq̄ sarnētū: ce
dit inde filiū suū: ac deinde p̄scit sarnē
tū in ignē: z filio seruat hereditatē. Sic ali
qn̄ deus p̄ malos erudit bonos: z p̄ t̄pales
potentiā dānandoz exercet disciplinā li
berādoz. Quid em̄: Putat̄ fratres: qz ve
re sic data est disciplina illi gēti: vt oīno pe
riret: Quātū inde postea crediderūt: quātū
adhuc credituri sunt: Alia est palea: aliud
frumentū: sup̄ vtrūq̄ tñ intrat tribula: sed
sub vna tribula aliud cōminuit: aliud pur
gatur. Quātū bonū p̄stitit nobis de⁹ de
malo Jude traditoris: de ip̄a seuitia iude
ozum: quātū bonū p̄stitit est fidelibus
gentibus. Occisus est ch̄istus: vt esset in
cruce quo attēderet qui esset a serpente per
cussus. Sic ergo z isti forte a diuinis suis
audierāt: qz debuerunt ire ad hierusalē: et
capere eā: z cū cepissent atq̄ euertissent eā
dixerunt sibi: qd̄ a demonib⁹ suis factū sit.
Posuerūt signa sua signa: z nō cognoue
rūt. Quid nō cognouerūt: Sicut i⁹ egres
su desuper. Quia nisi desuper egredere
tur iussio: nunq̄ seuiantib⁹ gentibus in iu
deozū populū talia licerēt. Sed egressū est

Alia lra. t nō habet.

Alia lra t in exitu sup summū.

Alia lra. t Dons. Alia lra. t quo. t eo.

Alia lra. t tua man⁹ tuas i sup̄biās

Alia lra. t malignat⁹ est t sancto.

medio terre: Quia ipse est in principio ver-
 bi: p quod facta sunt secula: operatus est
 salutē in medio terre. Deus autē rex noster
 ante secula: quid fecit: Operatus est salu-
 tem in medio terre: et ego adhuc clamo q̄si
 desertus: ille operat salutem in medio terre
 et ego remāsi terra. Intellexit Asaph bene:
 q̄ intellectus ē Asaph. Quare cū ista: aut
 qualē salutē opatus est christus: nisi vt di-
 scerent hoies eterna desiderare: nō semper
 tpalib⁹ inherere: Deus autē rex noster aſi
 secula opatus ē salutē in medio terre. Bū
 nos clamamus: vsq̄ quo dñe exprobrabit
 inimicus in finē: vsq̄ quo iritat aduersa-
 ri⁹: vsq̄ quo manū tuā auertis a sinu tuo:
 cū hec dicimus: Deus autē rex noster ope-
 ratus ē salutē in medio terre: et nos dormi-
 mus. Jam vigilant gētes: et nos stertim⁹:
 et tanq̄ nos deus deseruerit: in somnis de-
 liramus. Opatus ē salutē in medio terre.
 Jam ergo asaph corrige te ad intellectum:
 dic nobis qualem salutē opatus est de⁹ in
 medio terre: Cū illa trena v̄ra sal⁹ euerſa ē:
Quid fecit: Quid p̄nuſit: Tu confir-
maſti in virtute tua mare: Tanq̄ gē-
tē iudeorū velut arida a fluctib⁹ separata.
Mare in amaritudine sua gentes erāt: ter-
ramq̄ illā v̄ndiq̄ circūfluebāt: et ecce p̄fir-
maſti in virtute tua mare: et remāſit terra ſi-
tiens imbrē tuū. Tu confirmaſti in virtute
tua mare. Cōtriuuſti capita draconū
in aqua: Draconū capita demoniorum
ſupbias a quibus gentes poſſidebātur cō-
triuuſti ſup aquaz: q̄ eos quos poſſidebāt
tu per baptiſmū liberaſti. Quid adhuc p̄
capita draconū: Illi em̄ dracones habēt
principē ſuū: et ipſe primus eſt magn⁹ dra-
co. Et de illo quid fecit q̄ opatus eſt salutē
in medio terre: Audi. Tu cōſregiſti
caput draconis: Cui⁹ draconis: In-
telligimus dracones oīa demonia ſub dia-
bolo militātia. Quē ḡ ſingularē draconez
cuius caput cōfractū eſt: niſi ipſi diaboli
intelligere debem⁹: Quid de illo fecit: Tu
p̄ſregiſti caput draconis. Illud eſt initiu⁹
peti: Caput illud eſt qd̄ accepit maledictū
vt ſemen Eue obſeruaſet caput ſerpentis.
Admonita eſt em̄ ecclia initiu⁹ peti deuita-
re: quod eſt initium peccati: tanq̄ caput
ſerpēt. Initiu⁹ omnis peccati ſupbia. Cō-
fractū ḡ caput draconis: cōfracta eſt ſup-
bia diabolica. Et quid de illo fecit qui opa-
tus eſt salutē in medio terre: Bediſti et
in eſcā populis ⁊ ethiopib⁹. Quid

est h⁹: Quō intelligo p̄p̄os ethiops: Quō
 niſi p̄ oēs gentes: Et bñ p̄ nigros. Ethio-
 pes em̄ nigri ſunt. Ipi vocant ad fidē qui
 nigri fuerūt: ipi p̄ſus vt dicat eis: Fuisti
 enī aliqñ tenebre: nūc autē lux in dño. Ipi
 p̄oſus vocantur nigri: ſed ne remaneant
 nigri. De his. n. ſit ecclia cui dicit: Que
 eſt iſta que aſcendit dealbata: Quid eſt
 de nigra factū eſt: niſi qd̄ dictū eſt: Nigra
 ſum et ſpecioſa: Et quō acceperunt iſti in
 eſcā: draconē iſtum: P̄uto q̄ magis chri-
 ſtum acceperūt in eſcā: ſed chriſtus quo ſe
 conſumarēt diabolū que: cōſumerēt. Nā
 vñ et vitulus ille que adorauit popul⁹ inſi
 delis apoſtata: querēs deos egyptiorū: di-
 mittēs eū q̄ liberauit d̄ ſeruitute egyptiorū:
 vñ agitatū eſt illud magnū ſacramētū:
 Cū enī ſic irascēt Moyses colētib⁹ et ado-
 rantib⁹ idolū: et zelo dei inſlāmar⁹ v̄ndica-
 ret tpaliter: et a morte ſempiterna deuitāda
 terret: tñ ipm̄ caput vituli in ignem miſit
 et exterminauit: cōminuit: i aquā ſparſit: et
 dedit populo bibere: ſic factū eſt magnū
 ſacramētum. Ira p̄phetica et anim⁹ non
 turbatus: ſed illuminat⁹: quid egit: Mitte
 in ignem vt forma ipſa prius confundat:
 minutatū cōminue vt paulatim p̄ſumat:
 mitte in aquā da populo bibere. Quid eſt
 hoc niſi q̄ adoratores diaboli corp⁹ ipſi⁹
 facti erāt: Quō agnoſcēt chriſtū ſiūt cor-
 pus xp̄i vt eis dicat: Vos aſit eſtis corp⁹
 xp̄i et mēbra: corp⁹ diaboli p̄ſumēdū erat:
 et h̄ ab iſrl̄ p̄ſumēdū. Ex illo. n. p̄p̄o apli:
 ex illo p̄ma ecclia: et dictū erat petro de gē-
 tibus: macta et māduca. Quid eſt macta et
 manduca: Occide quod ſunt: et fac quod
 eſt. Hac macta et manduca: hac cōminue
 et bibe: Utrūq̄ tamen in eodē ſacramēto:
 q̄ oportebat utiq̄: et ſine dubitatōe opor-
 tebat: vt corpus quod erat diaboli creden-
 do trāſiret in corp⁹ chriſti. Sic diabol⁹ cō-
 ſumetur amiſſis mēbris ſuis. Hoc figura-
 tum ē et in ſerpēte Moysi. Nā fecerūt ma-
 gi ſimiliter: p̄iectiſq̄ virgis ſuis exhibue-
 runt dracones: ſed draco Moysi omniū
 illorum magorū virgas abſorbuit. Intelli-
 gatur ergo et mō corp⁹ diaboli: hoc ſit: de-
 uoratur a gentibus que crediderunt: fact⁹
 eſt eſca populis ethiopib⁹. Illud quoq̄ in-
 telligi poteſt: Bediſti eum eſcam populis
 ethiopibus: quia nunc eum omnes mor-
 dent. Quid eſt mordent: Reprehenden-
 do: culpando: accusando. Quomō dictū
 eſt in prohibitionē quidem: ſed tamen ex-

Alia ſa.
 ⁊ cōtribulaſti.
 ⁊ aquis.

Alia ſa.
 ⁊ capita.

Alia ſa.
 ⁊ nō habet.
 ⁊ ethiopū.

palpitat aspectus tuus. Potes videre qđ
 audisti mō ex euangelio: In pncipio erat
 verbū: z verbū erat apud deū: z deus erat
 verbū. Nō nosti em̄ tu cogitare verba nisi
 q̄ sonant z trāseunt. Potes iā capere ver-
 bū: nō sonū: sed deū. An nō ibi audisti: z
 de⁹ erat verbū: Sed tu ista verba cogitas:
 Oīa p̄ ip̄m facta sūt: z p̄ ip̄m facti sunt: z q̄
 v̄ba faciūt. Quale ḡ illud v̄bū est: Lapis
 o carnal: Rñde. Lapis: Nō capis: adhuc
 ad noctē ptines: luna tibi necessaria ē ne in
 tenebris moriar. Etēn quidā pctōres in-
 teudeit arcū vt sagittaret in obscura luna
 rectos corde. Obscurata est em̄ caro chri-
 sti de cruce deposita: z in sepulchro posita:
 z illi qui occiderūt insultauerūt: z nōdū re-
 surrexerat: z sagittati sūt discipuli recti cor-
 de: s̄ in obscura luna. Ergo vt si solū dies
 diei eructet verbū: sed etiā nox nocti annū-
 ciet scientiā: qm̄ tuus est dies: z tua ē nox:
 dignare descendere: manere apud euz a q̄
 descendis: sed venire ad quos descēdis.
 Signare descēdere qui in hoc mūdo eras:
 z mundus p̄ te fact⁹ est: z mūdus te nō co-
 gnouit. Habeat z nox cōsolationē suā: ha-
 beat inquit verbū caro factū est: z habita-
 uit in nobis. Tuus est dies: z tua est nox.
 Tu p̄fecisti solem z lunā. Solē spi-
 rituales: lunā carnales. Adhuc carnalis
 est nō deserat: z ipse p̄ficiat. Tu p̄fecisti so-
 lem z lunā: solem tanq̄ sapientē: lunā tan-
 q̄ insipientē: nō tñ deseruisti. Nā ita scrip-
 tū est: Sapiēs p̄manet sicut sol: stult⁹ autē
 sic luna mutat. Quid ergo: Quia sol per-
 manet: id est qz sapiēs p̄manet sic sol: stul-
 tus sic luna mutat: adhuc carnalis: adhuc
 insipiens. Deserēdus est: Et vbi ē qđ dic-
 tū ē ab Ap̄lo: Sapiētib⁹ z insipiētib⁹ debi-
 tor sū: Tu p̄fecisti solē z lunā. Tu feci-
 sti oēs terminos terre: Nōne z ātea
 q̄ fundauit terrā: S̄z quō fecit f̄minos ter-
 re qui opat⁹ ē salutē in medio terre: Quō:
 nisi quō dicit Ap̄lus: Gratia autē salui fac-
 ti sum⁹: z hoc nō ex nob̄ s̄ dei domū est: nō
 ex operib⁹ ne forte quis extollat: Ergo nō
 erant opa bona: Erant. Sed quō: Gratia
 dei. S̄z quare videam⁹. Ipsius em̄ sumus
 signētū creati in xp̄o Iesu in opib⁹ bonis.
 Et quō fecit terminos terre qui opatus est
 salutē in medio terre. Tu fecisti oēs termi-
 nos terre. Estates z ver tu fecisti ea.
 Feruentes spū estas est: tu inq̄ fecisti spū
 feruētes: tu fecisti z nouellos in fide ver ē.
 Estate z ver tu fecisti ea. Nō gloriētur q̄si

nō acceperit tu fecisti ea. Ademor esto
 hui⁹ creature tue: Cui⁹ creature tue:
 Inimic⁹ exprobrauit domino: O
 Asaph doli i intellectu: p̄stinā cecitatē tuā:
 inimic⁹ exprobrauit dño. Victus ē christo
 in gēte sua: pctōr iste: nō nouim⁹ vñ sit: nos
 Moysen nouim⁹: illi locut⁹ est de⁹: iste sa-
 maritanus ē. Inimicus exprobrauit dño.
 Et p̄plus ip̄rudens exacerbauit
 nome tuu. Ip̄pls imprudēs tūc Asaph:
 sed nō intellect⁹ Asaph tunc. Quid d̄r in
 supioze psalmo: Quasi pecus factus sū a
 te: z ego sp̄ tecū: qz nō iuit ad deos z idola
 gentiū. Et si nō cognouit vt pecus tñ reco-
 gnouit vt homo. Dixit em̄ sp̄ tecū q̄si pe-
 c⁹. Et qđ postea i ip̄o psalmo vbi Asaph:
 Tenuisti manum dextere mee: in volūate
 tua deduxisti me: z cū gloria assūpsisti me.
 In voluntate tua nō in iusticia mea: dono
 tuo nō ope meo. Ergo z hic inimic⁹ expro-
 brauit dño: z p̄pls imprudēs exacerbauit
 nome tuū. Omnes ergo perierunt: Absit.
 Et si aliq̄ ex ramis fracti sunt: manēt tñ ali-
 q̄ q̄ isereret oleaster: z radix manet: z ex ip-
 sis ramis p̄ infidelitatē fracti reuocati sunt
 quidā p̄ fidez. Nam z ipse ap̄lus Paulus
 p̄ infidelitatē fractus erat: z p̄ fidē radici re-
 stitutus est. Ita plane p̄pls ip̄rudēs exacer-
 bauit nome tuū: qm̄ dictū est: Si filius dei ē
 descēdat de cruce. Sed qđ tu Asaph iam
 in intellectu. Ne tradideris bestijs
 animā p̄fitētē tibi. Aḡsco inq̄t asaph
 qz sic in alio psalmo dicit: Pctm̄ meū co-
 gnouit: z facin⁹ meū nō opui. Quare: Quia
 locut⁹ est Petr⁹ mirātib⁹ linguas israelit⁹:
 qm̄ ipsi occiderūt christū: cū p̄p̄ illos mis-
 sus sit xp̄s. Hoc audito cōpūcti sūt corde
 z dixerūt ad ap̄los: Quid ḡ faciem⁹: Bici-
 te nobis. Et ap̄li: Aḡte penitentiā: z bap-
 tizetur vnusq̄sq̄ vestz in noīe dñi Iesu chri-
 sti: z dimittent vobis pctā vestra. Quia ḡ
 p̄ penitentiā cōfessio facta est: ne tradiderit
 animaz confitentē tibi bestijs. Quare cō-
 fitentem tibi: Quia conuersus sum in erū-
 na dum configitur spina. Cōpūcti sūt cor-
 de: z facti sunt erumnosi penitendo: qui fu-
 erant gloriosi seuiendo. Ne tradideris be-
 stijs animā cōfitentē tibi. Quibus bestijs
 nisi quarū capita cōtrita sunt sup aquam:
 Quia dicit⁹ ē bestia leo: z draco ip̄e diabo-
 lus. Noli inquit dare diabolo et angelis
 eius animam confitentē tibi. Beuoret ser-
 pens si adhuc terrena sapio: si terrena desi-
 dero: si adhuc in p̄missis veteris testamen-

Alla lfa.
 t nō habet.
 Alla lfa.
 t ip̄operauit.

Alla lfa.
 t insipiens
 incitauit.

Alla lfa.
 t fabricat⁹ es.
 t aurozā z solē

Alla lfa.
 t tradas.

Alla lfa.
 t plasmasti.

ti nouo reuelato remaneo. Cum autē iam deposuerim superbiam: et iusticiam meam non agnoscam: sed gratiam tuam: non habeant in me superbe bestie potestate. Ne tradiderit bestiis animam consistentem tibi. **Animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem.** **Diuites eram:** fortes eramus: sed siccasti fluuios etiam. **Faz mō nō pstituumus iusticiam nostram: sed agnoscam⁹ gratiam tuam.** **Paupes sumus: exaudi medicos tuos: iā oculos nō audem⁹ ad celū leuare: sed pcutiētes pectus nostrū dicim⁹:** **Bñe ppius esto mihi peccatori.** **Animas pauperū tuorum ne obliuiscaris in finem.**

Alia lra
† Et.

Respice in testamentū tuū: Redde quod pmisisti: tabulas tenemus: hereditatem expectamus. **Respice in testamentū tuū: nō illud vetus: nō ppter terrā chanaan rogo: nō ppter inimicorū tpalē subiectionē: nō ppter filiorū carnalē fecunditatē: nō ppter diuitias terrenas: nō ppter salutē tpalē:** **Respice in testamētū tuū qd pmisisti regnū celoz.** **Fā agnosco testamētū tuū: iā itellect⁹ ē Asaph: n̄ ē pec⁹ asaph: iā vide qd dictū est: Ecce dies veniet dicit dñs: et psummabo domū israel et domū Juda testamentū nouū: non scdm testamentū qd disposui patribus eoz.** **Respice in testamentum tuū.** **Quonia repleri sunt q̄ obscurati sūt terra domoz iniquarum.** **Quia corda habebāt iniqua.** **Bomus nostre corda nra: ibi libēter habitāt: Beati mūdo corde: qm ipsi deū videbūt.** **Respice q̄ in testamentū tuū: et reliquie salue fiāt: qz multi q̄ attēdūt ad terrā obscurati sūt et repleri sūt terre.** **Intrauit in oculos eoz puluis: et excecauit eos: et facti sūt puluis quē p̄icit ventus a facie terre.** **Repleti sunt q̄ obscurati sunt terre domoz iniquarū.** **Attendēdo em̄ terrā obscurati sunt: de quib⁹ dictū est in alio psalmo: Obscurent oculi eoz ne videant: et dorsum eoz sp̄ incurua.** **Terra q̄ repleti sūt q̄ obscurati sūt terre domoz iniquaz: quia corda habent iniqua.** **Bomus. n. nre sicut sup̄ diximus: corda nra sunt: ibi libēter habitabim⁹ si ea ab iniquitate mūdē.** **Ibi est mala p̄sciētia q̄ inde repellit hoīem quo iubet ire portās grabatū suū: cui peccata dimissa sūt: dicēte dño: Tolle grabatū tuum: et vade in domū tuā.** **Porta carnē tuā: et intra ad sanā p̄sciētiā tuā: qm̄ repleti sunt qui obscurati sunt terre domoz iniquarū.** **Obscurati: repleti sunt terra.** **Illi obscurati q̄ sūt**

Alia lra.
† Quia.
† terre domoz
iniquarum.

Qui corda iniqua habēt: reddet illis dñs s̄m cor suū. **Ne reuertat hūilis cōfusus: Illos em̄ supbia cōfundit.** **Egenus et inops laudabūt nomē tuū.** **Uidetis fratres q̄ debeat dulcis esse paupertas: videtis paupes et inopes p̄tinē ad deū: sed paupes sp̄u: qm̄ ipsoz est regnū celozū.** **Qui sunt paupes sp̄u: hūiles: tremētes v̄ba dei: p̄sitētes peccata sua: nō de suis meritis: nec de sua iusticia p̄sumētes.** **Qui sunt paupes sp̄u: Qui qm̄ faciūt aliqd boni deū laudāt: qm̄ mali se accusant.** **Sup̄ quē requiescet sp̄s me⁹: ait p̄beta: nisi sup̄ humilē et quietū et tremētem v̄ba meaz.** **Fam q̄ Asaph intellexit: iāz terre nō heret: iā pm̄issa terrena ex veteri testamento nō expetit: medic⁹ tu⁹ factus est: pauper tuus fact⁹ est: fluuios suos sinit: qz sui siccati sūt.** **Quia q̄ talis fact⁹ ē nō fraudet spe.** **Quesiuit manib⁹ nocte corā te: nō decipitur.** **Ne auertat hūilis: p̄fusus: egen⁹: et inops laudabūt nomē tuū.** **Cōfitemtes pctā sua laudabūt nomē tuū: desiderātes eterna pm̄issa tua laudabūt nomē tuū: nō de tpalib⁹ turgidi: nō de p̄pria iusticia in supbia elati et inflati.** **Nō ipsi.** **Sz q̄: Egenus et inops laudabūt nomē tuū.** **Exurge dñe iudica causam tuā: Desertus. n. videoz: qz nondū accepi qd pm̄isisti: et facite sūt mihi lachryme mee panes die ac nocte: dū dicitur mihi quotidie: vbi est deus tuus: Et qz nō possū ostendere deū meū: q̄ si inane sequar: insultatur mihi: nec paganus tm̄: vel iude⁹: vel hereticus: sed aliqui frater ipse catholic⁹ torquet os qm̄ pm̄issa dei p̄dicant: qm̄ futura resurrectio p̄nūcia tur.** **Et adhuc et ipse q̄uis iā tinctus aq̄ salutaris eterne: portans sacramentū christi: forsitan dicit: Et q̄s huc resurrexit: Et nō audiui patrē meū de sepulchro loquētē: ex quo eū sepeliui.** **Deus dedit legē ad t̄pus seruis suis: ad qd se auocarēt: nā quis redit ab inferis: Et quid faciā talibus: Ostēdam quod non vident: Non possum: non enim propter illos deus visibilis debet fieri.** **Faz id agant si placet: ita faciāt: ita contentur: quia ipsi nolunt p̄uerti in melius. deū couertant in peius.** **Uideat qui pōt: credat qui nō potest esse deū.** **Et si videt q̄ pōt: nūqd oculis videt: Intellectu videt: corde videt.** **Nō em̄ solē et lunam volebat ostēdere qui dicebat: Beati mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt.** **Immundū autē cor nec ad fidē idoneū: vt qd nō pōt videre**

Alia lra.
† factus.
† pauper.

Alia lra. nō videt
Alia lra. em̄ tu
em̄ tuū videt
Ergo corpus tu
lphine: dicitur
tu quare nō sep
sicut qz vult
nā nō videt: q̄
quoz: qz ambulat
bus cogit agnos
ature nō potest
te qui dicit: dicit
cro: et hanc
necio quā vult
yamae nō hanc
cū nō videt: qz
bonū dicit: et
certi em̄ potest
em̄ hanc
q̄m̄ p̄scit: et
nō videt: et
hanc
q̄m̄ nā vult
vult ita quā nō
vult ad nō
om̄ia que p̄
fēdit: p̄scit
bibit: hanc
n. hanc
lanc
hanc
om̄ia: p̄scit
gēre: p̄scit
m̄e dñi
p̄scit: et
ista delata erāt
nā cū p̄scit
dicit mēmus est
necit: et ista an
futura p̄scit
rit: Veniet frater
m̄e: aut veniet: se
nbi p̄c est vt eas
ceptio. Si nō pot
p̄cepto: saltem con
erat exemplū calue
hā: dicit mō
vult serpens
nā: Credit⁹ ē serpens
vult mō: et hanc

vel credat: nō video inquit: qđ crediturus sum: Anima em̄ tua videt: Ut opinor stulte corp⁹ tuū videt: animā tuā quis videt: Cū ergo corpus tuū solū videat: quare nō sepeliris: Adiratur: qz dixi si corp⁹ tm̄ vide tur quare nō sepeliris: z respōdet: sapit. n. adhuc qz viuo. Tñ scio qz viuis cui⁹ ani mā nō video: Tñ scio: Respōdebis qz lo quoz: qz ambulo: qz operoz. Sulte ex opibus corpis agnosco viuētē: ex opibus cre ature nō potes agnoscere creatorē: Et for te qui dicit: cū mortuus fuero postea nihil ero: z lras didicit: z ab epicurio didicit b̄ nescio quo deliro p̄bo: v̄l potius amatore vanitatis nō sapiētē: quē ipsi etiā p̄bi poz cū noiauerūt: qz voluptatē corpis summū bonū dixit: ab illo forte didicit iste lras⁹ di cere: si ero postea q̄ mortuus fuero. Sic cent flumina ethan: pereant doctrine iste gentiū: pullulēt virecta hierusalē: videant qđ possunt. Certe ista omnia que p̄ mun dum modo vident: qñ opabatur deus sa lutē in medio terre: cū ista dicebant nōdū erant: z ecce tūc p̄dicta sunt: nunc impleta mōstrantur: z adhuc dicit stultus in corde suo: nō est deus: De peruersis cordibus: qñ ita v̄tura sunt que restant: sicut vene rūt ista que tūc nō fuerunt: z ventura pre nunciabant. An vero exhibuit nobis de⁹ omnia que p̄misit: z d̄ solo die iudicij nos sefellit: Nō erat christus i terra: p̄misit: ex hibuit. Nō virgo pepererat: p̄misit: exhibu it. Nō erat fusus sanguis p̄ciosus: quo de leretur chirographū mortis n̄re: p̄misit: ex hibuit. Nōdū resurrexerat caro in vitam eternā: p̄misit: exhibuit. Nōdū crediderūt gētes: p̄misit: exhibuit. Nōdū hēti i no mine christi armati p̄tra christū militabāt: p̄dixit: exhibuit. Nōdū idola gentiū d̄ fra ista deleta erāt: p̄dixit: exhibuit. Ista om nia cū p̄dixisset z exhibuisset: de solo die iu dicij mētutus est: Veniet oīno quō ista ve nerūt: qz z ista anteq̄ venirēt futura erāt: z futura prius p̄nūciata sunt: z postea vene rūt. Veniet fratres mei: nemo dicat nō ve niet: aut veniet: sed lōge est qđ veniet: sed tibi p̄pe est vt eas hinc. Sufficiat prima de ceptio. Si nō potuim⁹ p̄mo permanere in p̄cepto: saltem corrigamur exēplo. Nōdū erat exemplū casus hūani: qñ dictū est ad Adā: Nō morte morieris si tetigeris: z venit de trāsverso serpens: z dixit: Nō morte mo rieris. Credit⁹ ē serpens: p̄tēptus ē de⁹: tactū ē ventū: mortu⁹ est hō. Nōne ipletū est po

tius quod minatus est deus: q̄ quod p̄mi serat inimicus: Sic est certe: agnoscimus b̄: inde oēs in morte iā v̄l expti cauti sim⁹. Nō em̄ cessat z mō serpens insurrare: z di cere: Nunquid vere damnatur⁹ est deus tātas turbas: liberatur⁹ ē paucos: Quid ē aliud q̄ facite cōtra p̄ceptū: nō morte mo rierunt: Sed quō tunc: sic z nūc si feceris qđ suggestit diabolus: z p̄tempseris qđ p̄ cepit deus: veniet iudicij dies: z inuenies verū qđ minatus est deus: z falsum quod pollicit⁹ est diabolus. Exurge dñe iudica cām meā. Mortu⁹ est z p̄tēptus est: d̄z mi hi: vbi ē de⁹ tu⁹: Exurge iudica cām meā: Nō em̄ v̄tur⁹ ē ad iudiciū: nisi qz exurre xit a mortuis. Venit⁹ p̄nūciabat: venit z p̄tempus est a iudeis ambulans in terra: p̄tēnitur a falsis chustianis sedēs in celo. Exurge dñe iudica cām meā: qñ in te cre didi: nō pereā: qz credidi qđ nō vidi: spes me nō fallat: accipias qđ p̄misisti: Iudica cām meā. Memēto opprobrioz tu oz eoz que ab imprudente sunt to ta die. Adhuc em̄ insultatur christo: nec deerūt tota die: hoc ē vsqz in finē seculi va sa ire. Adhuc dicitur: vana p̄dicāt christi ani: adhuc dicit: inanis ē resurrectio mor tuoz. Iudica causas meā: memēto oppro brioz tuoz. Sz quoz: nisi eoz que ab im prudente sunt tota die: Nūquid prudēs b̄ dicit: Prudēs em̄ dictus est porro vidēs. Si prudens porro videns: fide videt por ro: nā oculis vix ante pedes videtur tota die. Ne obliuiscaris voces depre cantium te: Ingemiscentiū z expectan tiū iam quod promissisti de nouo testamen to: z ad ipsam fidem ambulantiūz. Ne ob liuiscaris voces deprecantium te: sed illi adhuc dicūt: vbi est deus tuus. Superbia eozum qui oderunt te ascendit sp̄ ad te. Noli z eozū superbiā obliuisci. Nec obliuiscit oīno: aut p̄nit: aut corrigit.

Alia lra.
† Demoz esto
improperioz.
† insipiete.

Alia lra.
† inimicoz tuoz

Alia lra.
† nō habet.

Explicit Tract. de ps. LXXIII.

Incipit Tract. de ps. LXXIII.

DSaluus iste tumori superbie me dicinā humilitatis apportat. Hu miles autez consolatur in spe hoc agens: vt ne quisqz supbe de se presumat: ne quisqz humilis de domino desperet. Est enim promissio dei rata: certa: fixa: et incōcussa: fidelis: et omni dubitatione ca rens: que cōsolatur afflictos. Tota em̄ vi ta hūana super terrā: sicut scriptū est: ten ptatio est: nec quasi prospera eligenda est: